

HET EERSTE KERSTFEEST

DOOR
P. J. KLOPPERS.

HARDERWIJK. A. BERENDS.

HET EERSTE KERSTFEEST

DOOR

P. J. KLOPPERS.

Schrijver van: *„Twee Avonden in de Pastorie,”* enz.

HARDERWIJK,
A. BERENDS.

---

*Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijnen
eeniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zonden
leven door Hem.*

1 JOH. 4 ; 9.

I. EEN FEEST VOOR KINDEREN.

e schrijver van dit boekje, lieve kinderen, heeft het genoegen, veel kinderen te zien en te hooren spreken. Daardoor weet hij wel zoo'n beetje, hoe kinderen er aan toe zijn. Daarbij herinnert hij zich nog opperbest, dat hij zelve een kind geweest is en wat hij toen zoo al dacht en deed en hoe hij over sommige dingen sprak. Nu, ge moet het maar niet verder vertellen, maar hij wil er u wel bij zeggen, dat hij nu juist niet altijd den naam van braven Hendrik verdiende. Of het daardoor misschien komt, dat hij geen Hendrik heet? Ik weet het niet, maar ik houd u aan uw woord, dat ge het niet aan anderen vertelt. Ik zal dan ook het verkeerde, wat ik van sommige kinderen weet, maar niet in een boekje schrijven, dat beloof ik u. Eén ding mag ik toch wel schrijven en laten drukken ook, niet waar? Dat ge allen verlangt groot te zijn. 'k Heb het toch niet mis, hé? Toen ik ten minste een kind was, dachten alle jongens er zoo over, 't zelfde of ze Hendrik of Teunis heetten, en, als ik nu de jongens en meisjes eens beluister zoo nu en dan, schijnen kinderen nog kinderen en verlangen ze allen maar, dat ze toch geen kinderen meer waren.

Nu wil ik u niet zoo openlijk berispen en ik zou daar allermint gaarne de Kerstdagen voor uitkiezen, maar toch is het niet goed. De goede Heer in den hemel maakt het met kinderen zoo wèl.

o Wij, kind'ren, wij leven
 Als de vogeltjes zoo blij!

zoo zong mij laatst een kleine deugniet in het oor en, waarlijk, hij had gelijk ook. Ge staat 's morgens op en vindt uwe kleeren gereed. Uwe lieve moeder heeft er voor gezorgd, dat ze er net en goed uitzien en ge geen koude lijdt. Ge eet en drinkt, maar het werken voor het dagelijksch brood moogt ge aan uw vader, het toebereiden van den huiselijken disch aan moeder overlaten. Straks is het schooltijd en weêr hebben anderen voor u gezorgd, dat ge in de vreeze des Heeren en in allerlei nuttige kundigheden onderwezen wordt. Ge kent geen zorg, en geniet maar van de zorg en moeite, welke anderen zich geven. Waarlijk, er blijft u voor dit leven maar weinig te wenschen over en toch . . . „he, ja, als ik maar eens groot ben,” dat wil maar niet uit het kinderhoofd en uit het kinderhart. Nu zult ge mij wel toestemmen, dat zulke gedachten niet van dankbaarheid jegens den Heer getuigen, die het met kinderen zoo wel maakt en evenmin jegens uwe ouders, die hun kinderen zoo gaarne gelukkig zien.

Dat ziet men echter eerst later in, evenzeer als men eerst later gaat begrijpen, dat het toch eigenlijk dwaas was, toen men nog een kind was, te wenschen, dat men grooter ware. Geloof mij, de meeste groote menschen verlangen zoo vaak, dat ze nog weêr eens een kind mochten zijn, een kind evenals gij. Dat is evenmin goed, maar 't is toch heusch zoo. En ik, die dat alles zoo mooi neerschrijf, kijk, als ik al die vroolijke jongens en meisjes om mij heen zie, die Jantje's en Jansje's zonder zorg, en ze zie klouteren en springen en wandelen en spelen aan vaders hand of bij moeders schoot, dan . . . nu, ja, dan kunnen me de oogen gaan glinsteren van louter genoegen en ik denk bij mijzelf:

„was ik ook nog maar eens zóó gelukkig, zóó geheel en al een kind!”

Maar, foei, dat is niet goed! God heeft mij volwassen laten worden, en ik dank er Hem elken dag voor, dat Hij mij toch een kinderlijk hart heeft laten behouden en, zooals Hij het met ons maakt, is het altijd goed en moet het ons ook goed zijn! Laat ons Hem veel vragen, of Hij het ons leeren wil! Nimmer is het mij evenwel gemakkelijker, mij een kind te gevoelen, dan wanneer ik kinderen Kerstfeest vieren zie. Als ik daar zoovele blozende kaken en stralende oogen van jongens en meisjes rondom dien Kerstboom zie zitten, in gespannen verwachting van hetgeen er voor hen te hooren zal zijn en met verlangende blikken, wat er toch wel aan dien Kerstboom voor hen hangen zal, dan is het mij, of ik nog midden onder hen zit.

Ja, ik heb ook meermalen bij dien Kerstboom gezeten. Doch nimmer genoten wij kinderen zooveel als. . .

’t Was eindelijk Kerstavond, of neen, laat in den namiddag, maar ’t begon toch al te schemeren. Wij zaten voor de glazen te kijken. Buiten was alles wit van de sneeuw. ’t Vroor, dat het knapte. Maar wie van ons zou het nu koud hebben? De avondster schitterde al aan den hemel. ’t Was een heerlijk gezicht!

Maar hoe laat was het toch?

Och, pas kwartier over vieren. Zou die klok wel goed loopen? Was ze niet achter? Moeder had al voor de derde keer gezegd, dat de klok gelijk was, maar toch. . . ze liep bepaald niet hard genoeg, dat was zeker.

Van binnen zag het er ook goed uit. De kamer was geheel aan kant; het gansche huis had een beurt gehad. Alles blonk u tegen en wij, kinderen, hadden maar werk het op onze beurt schoon te houden. Moeder was zoo vroolijk

en vriendelijk gestemd. Straks ging ze bij ons voor voor raam zitten. 't Was Kerstavond daarbuiten en hierbinnen.

Dáár kwam vader aan. Hoe vroeg! Anders werd het kantoor eerst te half zes gesloten. Vader had een glimlach op het gelaat, toen hij in de heldere kamer zag:

„Zoo waarlijk! Moeder al gereed en de kinderen allen in gespannen verwachting. Alles viert feest. Op 't kantoor werd het nu toch ook eens Kerstavond,” zeide vader.

„'t Ben blij, dat ge wat vroeger zijt,” antwoordde moeder. „We kunnen nu rustig een kopje thee drinken en dan wordt het tijd.”

Rustig? 't Mocht wel wat. Wij waren gansch niet rustig. Kwart vóór vijf pas, zeide de klok en half zes moest het worden. Maar eindelijk, daar klonk het duidelijk en helder: bim-bam! bim-bam!

„Komt, kinderen, nu moest ge u maar gereed gaan maken!” zeide vader, die gewoonlijk bevreesd was, ergens over zijn tijd te komen.

„Maar, lieve man, we hebben nog al den tijd!” meende moeder. Wij waren het ditmaal meer met vader eens en tien minuten later stonden we allen buiten en sloot vader de huisdeur achter ons toe. De groote bim-bam riep allen samen, de grooten in de kerk, de kleinen in de school daarnaast. 't Was overal Kerstavond!

Wij kwamen niet te vroeg en ook niet te laat. Maar wat was onze school veranderd! De banken stonden allen langs de muren van het schoolvertrek en in het midden daarvan stond een groote, groene denneboom. Wel honderd kaarsen wierpen hun licht op de glinsterende, groene naalden en allerlei geschenken, groote en kleine, bogen de takken naar beneden. Verbeeldt u, welk een gezicht, voor kinderen, als wij waren! Maar ik zou haast vergeten, dat ge zelve mis-

schien straks tegenover den Kerstboom zit en u niets meer te verbeelden hebt, doch hetzelfde geniet, wat wij toen genoten. We hadden juist den tijd, om alles eens op ons gemak op te nemen. Daarbuiten luidde nog altijd de groote bim-bam, en zoolang deze de menschen nog naar de kerk noodde, was het nog geen zes uur. Langzamerhand werden echter alle plaatsen op de banken bezet. Dáár zweeg ook de bim-bam en zes zware slagen klonken van den toren door het schoolvertrek. Wij waren als muisjes zóó stil, want we begrepen, dat het feest nu een aanvang nemen zou. Geene vijf minuten later dan ook, of de meester trad binnen en plaatste zich bij den boom. De goede man zag ons allen zóó vergenoegd in de oogen, dat we niet behoefden te vragen, of hijzelve ook feest hield.

„Kinderen,” zoo sprak hij ongeveer, „meester heeft heden een recht blijden dag. Gij hebt zeker allen verlangd in de school te komen, want dit hebt ge toch wel begrepen, dat ge van avond niet komen zoudt, om optellen te leeren, of woordjes te spellen. Ge wist wel vooruit, dat we samen feest zouden vieren. Welnu, meester heeft even hard verlangd, om u hier te zien. En als ik nu uwe blijde gezichten en stralende oogen zie, kijk, dan heb ik er niets geen spijt van, dat ik u nog eens hier liet komen in de vacantie. Maar wat doet nu die mooie boom in school met al die lichtjes en... Pas op, daar zou ik haast teveel vertellen. Mijne goede vrouw ziet me al zoo barsch aan, of ze zeggen wil: „praat me maar niet teveel in eens af!” Dat helpt wel en ik wil dan ook niets meer zeggen, dan ik mag. Ge weet allen, dat we heden Kerstavond vieren en waaraan wij gedenken op Kerstmis. We herinneren ons, dat de Heere Jezus Zijn heerlijken hemeltrou verliet en hier op aarde kwam als een arm en hulpeloos kind, om ons gelukkig te maken.

Ja, Hij, de Zoon van God, die ook zelve God was, verneederde zich en Hij werd ons gelijk, uitgenomen de zonde. Hij kwam als een licht, schijnende in de duisternis, als het licht der wereld. Arm was hij, doch ons maakte Hij rijk. Ziet, daarvan is onze Kerstboom een zwak beeld. 't Is, of deze boom tot ons zegt: „kinderen, ik heb mijn goede plaats in het bosch verlaten en men heeft mij hier neergezet, om uw hart te verblijden, doch dat kost mij nu reeds lijden en straks zelfs het leven. Zoo heeft de Heere Jezus zijn plaats daarboven verlaten, om hier op aarde te lijden en te sterven, opdat Hij, menschen en kinderen vreugde voor droefheid brengen zou. Ik herinner u met mijne altijd groene naalden aan dat eeuwig leven, dat Hij u schenkt en dat ge in uzelfven gevoelen zult, wanneer gij Mij liefhebt. Terwijl het daarbuiten koud en donker is, stralen warmte en licht u tegen van mijne takken. Zóó is ook de Heere Jezus nedergekomen als het ware licht des levens, stralende in de duisternis en, waar Hij komt, daar verwarmt Hij de harten der menschen met Zijne liefde. Ik heb veel goeds op mijn takken liggen, om er u straks mede te verblijden, maar betere geschenken wil Hij u geven, goede gaven, zooals geen mensch ze geven kan, al heeft Hij u ook nog zoo lief en al ware hij ook zoo rijk als de koning. Ik . . . maar neen, ik niet, want wat zou ik, arme denneboom, u een beeld geven van Hem, die de ware boom des Levens is? Neen, Hij, de Heere Jezus, moet uw hart vervullen, dan zal het u allen wel zijn.”

Zóó spreekt onze boom tot ons en we willen naar hem luisteren. Samen willen we er aan gedenken, hoe de Heere Jezus voor ons geboren werd en moge de herinnering daaraan uwe harten blijder stemmen dan al, wat ge op dit feest genieten zult. Komt, laat ons samen eerst ons Kerstlied

eens zingen, dat ge op school geleerd hebt: „Het Licht der Wereld.”

Daar ging een ster uit Jakob op,
 Die 't zonlicht overschijnt
 En voor wier stralen, rein en zacht,
 Der zonde nacht verdwijnt.

Toen Eden voor den mensch zicht sloot,
 Werd 't donker voor zijn voet,
 Maar straks verdreef die ster der hoop
 Den nacht in zijn gemoed.

Als Abram vaders huis verliet,
 Voor 't land, dat God hem wees,
 In 't duister van zijn vreemd'lingschap
 Die ster der hoop verrees.

Ook in het donk're dal des doods
 Verspreidde zich haar licht,
 En Jakob hield het brekend oog
 Heer, op Uw heil gericht.

En waar een mensch in schuld verzinkt
 Door rouw en smart verscheurd,
 En waar hij, eenzaam en alleen,
 Den blik ten hemel beurt,

In 't donker van des levensstrijd,
 In schaduwe des doods,
 Daar licht nog immer Jakob's ster,
 Waar elke ster verschoot!

o Sterre Jakobs! 's Werelds licht!
 Straal diep ons in 't gemoed
 En zijt in leven en in dood
 Een lamp voor onzen voet!

Toen het lied geeindigd was, zeide meester: „Kijk, meisjes en jongens, dat hebt ge nu eens heerlijk gezongen; ik kon hooren, dat ge ook recht feestelijk gestemd zijt. Komaan, nu dien ik ook wat voor u te doen. Ik had mij voorge-

nomen u de geschiedenis van het allereerste Kerstfeest te vertellen. Vindt ge dat goed?"

„Ja, ja!“ klonk het uit heel wat kelen en de meester begon. Ik geloof niet, dat ik alles meer weet, wat hij ons vertelde en in geen geval kan ik het zóó weêrgeven, want hij heette voor niet met al geen — meester: vertellen kon hij, dat ge aan geen boterham of knikkers meer dacht. Nu, dan moet er bij een jongen heel wat gebeuren, he?

'k Wil echter doen, wat ik kan.

II. HET VOLK DER BELOFTE.

Er was een tijd, kinderen, toen de menschen hier op aarde volkomen gelukkig waren. Ge weet, welken tijd ik bedoel. Adam en Eva bewoonden den heerlijken lusthof, welken God zelve voor hen had uitgekozen en door het woord Zijner Almacht toebereid. Daar leefden ze met zichzelf, met elkander en met de dieren des velds in vrede en God kwam tot hen op den wind des daags als hun Vriend. Ze kenden kommer noch zorg, smart noch teleurstelling en ze verblijdden zich in den Heer en in de werken Zijner hand.

Maar de slang verleidde hen en zij zondigden. Nu was het uit met hunne zaligheid. Ze verborgen zich voor God den Heer, ze beschuldigden elkander. Hun lichaam werd den dood onderworpen, hunne ziel kende de zonde en ook de smart. De engel des Heeren verdreef hen uit het Paradijs. Zij hadden hunne heerlijkheid verloren en ook de wilde

dieren bedreigden hunne veiligheid. De schoone aarde bracht hun slechts distelen en doornen voort, tenzij zij zich door harden arbeid het noodige voedsel uit haar schoot verschafften. 't Was al vervloekt om hunnentwil, want, ach, ze waren ongehoorzaam geweest aan God hun Schepper.

En toch bewees God hun Zijne genade. Hij beloofde aan Eva, dat Hij vijandschap zetten zou tusschen haar en de slang en tusschen hun beider kinderen en dat Hij aan haar een Zoon zou geven, wien de slang de verzenen vermorselen zou, maar deze zou de slang den kop vermorselen. Geen wonder, dat Adam en Eva met verlangen uitzagen naar dien Zoon, welke hen van de heerschappij der zonde zou verlossen en hen weder zalig maken zou. Toen dan ook Eva een zoon van den Heer ontving, riep ze vol vreugde uit: „Ik heb een man van den Heer gekregen!” Helaas, hare verwachting werd niet vervuld: Kaïn werd een moordenaar en sloeg zijn broeder dood. In plaats dat hij de zonde overwinnen zou, toonde hij maar al te zeer, dat hij, evenals zijne ouders, een dienstknecht der zonde was en hij vervulde op nieuw hun hart met droefheid. o Neen, jaren, eeuwen zouden voorbijgaan, eer die Zoon der vrouw geboren werd en den Booze overwon en den menschen leven en gelukzaligheid bracht. Maar wie daar geloofden in Gods belofte, die verblijdden zich en hun geloof werd hun tot rechtvaardigheid gerekend.

Abraham verheugde zich, toen God hem beloofde, dat hem een Zoon zou geboren worden, in wien alle geslachten der aarde zouden gezegend worden. Jakob betuigde op zijn sterfbed, dat hij op de belofte zaligheid des Heeren wachtte. Toen Mozes afscheid nam van zijn volk, omdat hij weldra sterven zou, sprak hij: „De Heere zal u een profet verwekken uit het midden uwer broederen als mij; naar hem zult

gij hooren." Zoo had de Heere er voor gezorgd, dat Zijne heilsbelofte bleef op aarde, hoe dan ook de menschen van Hem mochten afdwalen. Want immers buiten Israël was het duister; daaraan baden de heidenen hunne stomme afgoden en bogen zich voor het maaksel hunner handen. Daar was de kennis van God reeds lang verloren. Maar bij Israël was het licht. Aan de kinderen van Abraham, Izak en Jakob gaf Jehova Zijn wil te verstaan in de wet der Tien Geboden en hun tabernakel, hunne priesters, hunne feesten, 't waren altemaal beelden van dien Zoon der Vrouw, die eenmaal als het ware Paaschlam voor de zonden Zijns volks zou sterven. Ach, zoo vele vrome Israëlieten verlangden Hem te zien, maar... nog was de wereld niet genoegzaam toebereid om Hem te ontvangen en ook zij sloten hunne oogen, vast geloovende, dat God Zijne beloften houden zou, welke Hij aan Abraham had bezworen.

Dáár hoedde een jeugdig herder de kudde zijns vaders in Bethlehems groene weide. En als zijne schaapjes rustig weidden, dan greep hij zijn harp en tokkelde de snaren. Dan verzamelden zich de landlieden rondom hem en hij dichtte en zong voor hen zijne heerlijke psalmen. Hij zong van dien grooten Davidszoon, wiens koninkrijk tot in eeuwigheid zou duren en in wiens dagen de vrede zou bloeien. Meer en meer ging het volk den Heer verlaten en andere goden navolgen, doch temidden van hunne ontrouw tegenover den Heer, toonde Jehova Zijne trouw. Profeten stonden op in Israël en Juda en de een na den ander voorspelde de komst van den Zoon Davids, in wien Israël en de heidenen zich gelukzalig zouden noemen. De een voorspelde zijne geboorte, de ander zeide, hoe Zijn werk wezen zou, een derde noemde den tijd van Zijn verschijnen. Nu eens spraken de profeten van Zijn leven, Zijn lijden en sterven, dan weder van Zijne

toekomstige heerlijkheid. Doch al zagen sommige vrome Israëlieten ook met hijgend verlangen naar den dag uit, waarop de Messias komen zou tot Zijn volk; zij allen stierven en Israël en Juda werden door vreemde koningen uit hun land gevoerd naar vreemde oevers. Maar ook dáár troostten hen Jehova's profeten en, als hun hart door berouw over hunne zonden verscheurd werd, spraken zij tot hun volk van dien Heiland, die hen vrij zou maken van het juk der zonden en als hun eigen Koning over hen heerschen zou in Davids stad.

Weder gingen eeuwen voorbij. Nòg was Hij niet gekomen. Juda en een gedeelte van Israël waren teruggekeerd in het land hunner vaders, maar vreemdelingen heerschten op Davids troon. De Romeinen hadden bijna de geheele wereld onderworpen en ook de Joden moesten hun gehoorzaamheid beloven en hun zware belastingen opbrengen. Reeds jarenlang had de stem der profeten gezwegen en weinigen slechts dachten nog aan Jehova's belofte. Weinigen hoopten nog op de komst van den grooten Zoon van David, die den Zijnen vrede en geluk brengen zou. En toch, nu juist was het Gods tijd: nu zou Jehova Zijne belofte vervullen. De wereld was toebereid voor de komst van den Messias.

Kinderen, laat ons samen nog eens in onze gedachten naar Bethlehem wandelen, waar David eenmaal zijne heerlijke psalmen zong. 't Is nacht, maar daarboven flonkeren duizende sterren aan den hemel en hier op het malsche gras weiden de schaapjes in vrede en rust. De herders hebben zich bij hen nedergelegd tegen de helling van een heuvel. Misschien wekte het gezicht van den schoonen sterrenhemel in hun hart de gedachte aan Jehova. Misschien... maar zie, wat is dat? Daar omstraalt hen een licht, waarbij de sterren verbleeken. Een engel, een Godsgezant, staat bij hen en zij worden verschrikt. Bevende hullen zij 't gelaat in hun man-

tel. Maar vriendelijk spreekt de bode van Jehova tot hen : „Vreest niet, want ziet, ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal, namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus de Heer in de stad Davids. En dit zal u het teeken zijn : gij zult het kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe.”

Dáár, terwijl de herders luisteren, zien zij zich door een menigte van engelen omringd. 't Is of de hemel zich scheurde en Gods legerscharen neergedaald zijn, om hier op aarde het eerste Kerstfeest met de menschen te vieren en te juichen over de geboorte van den Zoon Gods en der menschen. Ja, waarlijk, zij zongen een heerlijk lied, zóó schoon, als de aarde er nog nimmer een gehoord had : „Eere zij God in de hoogste hemelen, vrede op aarde, in de menschen een welbehagen.” Daarna varen zij weder ten hemel en laten de herders alleen met hunne schapen.

Nauwelijks waren dezen van hunne verbazing bekomen, of zij zeiden tot elkander : „Komt, laat ons gaan zien, wat de Heer ons heeft verkondigd !” En ze verlieten hunne kudden en gingen met haast, want ze verlangden dat kindeke te aanschouwen, in wien God al de beloften, welke Hij aan hunne vaders beloofd had, heerlijk zou vervullen. Wat was er intusschen in Bethlehem geschied ?

Ik heb u zooeven verteld, dat de Romeinen ook de Joden aan zich onderworpen hadden. Nu regeerde er over de Romeinen een groot en machtig keizer, Augustus. Deze keizer wilde in den Romeinschen staat meer orde en regel brengen. Daarom had hij bevolen, dat alle menschen in zijn geheele rijk beschreven zouden worden. Daartoe zou ieder reizen naar de plaats, waar zijne familie tehuis behoorde. Dat was me een reizen en trekken door dat groote Romeinsche gebied ! Duizenden spoedden zich herwaarts en derwaarts om aan

den wil des keizers te voldoen. Maar voorzeker, onder al die duizenden was er wel geen merkwaardiger paar dan die man en die vrouw, welke we van Nazareth naar Bethlehem zien reizen, 't Waren Jozef en Maria. Maria was eene dochter uit het geslacht van David en Jozef had haar lief en wilde zich met haar in het huwelijk begeben. Maria, ofschoon ze van Israëls grootsten koning afstamde, leefde arm en vergeten. Vergeten? Ja, bij de menschen, maar niet bij God! Neen, de Heere gedacht wel aan David en aan hetgeen Hij hem beloofd had. De profeet Jesaja had reeds in Zijnen naam gesproken, dat er een rijsje voortkomen zou uit den afgehouden tronk van Isaï en zie, nu was de tijd gekomen, waarop God Zijn woord waar maken zou. Terwijl Maria in hare stille woning neergezeten was, stond daar plotseling een engel des Heeren bij haar. Zij schrikte en werd bevreesd. Doch de bode Gods beval haar niet te vreezen. Hij roemt haar als de meest gezegende van alle vrouwen, want zij zal de moeder worden van Jezus den Zaligmaker, den Zone Davids, die over Israël in eeuwigheid koning wezen zal en in wien ook de heidenen gezegend zullen worden.

Maanden zijn voorbijgegaan, nadat Maria den engel heeft gezien en ook zij is op reis naar de stad, waar haar familie steeds gewoond heeft, naar het vriendelijke Bethlehem. Jozef heeft haar vergezeld. Na eene langdurige reize hebben zij het stadje bereikt. Maar ach, nòg vinden zij geen rust. Tal van vreemdelingen bevinden zich in Bethlehem en de herberg is vol. Ja, indien Maria en Jozef tot de rijken dezer aarde behoord hadden, dan zou er al licht plaats voor hen gemaakt worden. Doch nu . . . geen plaats voor hen dan in een stal, waar doortrekkende reizigers hunne beesten ruste gunnen. En dáár nu werd de Heiland, de Zone Gods geboren. Geen wieg is hier toebereid om Hem te ontvangen;

neen, in deze kribbe, waaruit de beesten gewoonlijk eten, sluimert Hij als een onschuldige wicht. Bij gebrek aan het noodige om hem te dekken windt Zijne moeder Hem in doeken. Arm is Hij geworden opdat Hij ons rijk maken zou. En toch daarbuiten, daar jubelt een koor van hemelzangers en prijst Zijne geboorte in een lied, zoo heerlijk schoon, als nimmer voor een konings- of keizerskind gezongen werd.

En wie zijn zij, die zich naar Bethlehem spoeden. 't Zijn de herders, die dat lied gehoord hebben en zich haasten om hun Messias, den beloofden Zoon der vaderen te aanschouwen en te aanbidden. Dit zou hun het teeken zijn, dat zij Hem waarlijk zagen: ze zouden Hem vinden, in doeken gewonden, liggende in de kribbe. Ziet, daar treden ze binnen en als ze het kindeke Jezus aanschouwd hebben, vallen zij neder op hunne knieën en aanbidden hun Heiland en Verlosser. Lieve kinderen, geve de Heer, dat we in onze gedachten met hen knielen aan de kribbe van den Heere Jezus en Hem danken mogen met een verheugd hart, omdat we het gevoelen, dat deze Jezus ook voor ons geboren werd, dat Hij ook onze Zaligmaker is, die ons vrijgemaakt heeft van de zonde en ons vrede gegeven heeft en gelukzaligheid. Dan eerst zal het Kerstfeest ons een heerlijk feest zijn en al wat we van de menschen ontvangen, 't zal slechts een beeld zijn van die veel heerlijker gaven, welke Christus de Heer voor ons verworven heeft, toen Hij als een arm en hulpbehoevend kind hier op aarde kwam. Komt, laat ons samen dat schoone lied eens zingen, waarin die betere dingen geprezen worden:

Neen, geen kroon is zoo rijk en geen goud is zoo'n schat
 Als het heil, dat Ge Uw volgelingen biedt,
 En geen wereld de zaligheid immer omvat
 Van het hart, dat Uw vrede geniet.

Wordt een koning der aard vaak zijn kroon tot een kruis,
 Zie, zij dragen hun kruis tot een kroon;
 Zijn zij vreemd'lingen hier, wel, zij reizen naar huis:
 Bij hun Heer wacht genâ hun voor loon.

Hier reeds voert hen hun Herder als schapen ten stal,
 En Hij weidt hen langs grazige paân.
 Ja, geen haar van hun hoofd hun gekrenkt worden zal:
 Wie hen deert, raakt Zijn oogappel aan!
 Geef ook mij, Heer, dien vrede, die zalige rust!
 Maak ook mij tot een schaap van Uw stal!
 Ook mijn hart vinde in U al zijn hope en zijn lust,
 Tot het eeuwig Uw trouw loven zal.

EEN LICHT TOT VERLICHTING DER HEIDENEN.

III.

Ze hebben straks van Abraham gesproken, niet waar? God riep hem uit zijn land en zijns vaders huis, om hem te voeren in een land, dat Hij hem wijzen zou. En waarom, denkt gij wel? Ziet, na den zondvloed waren de volken verstrooid, hierheen en daarheen. De vrome Noach had aan zijne kinderen meermalen gezegd, dat God beloofd had, der Vrouw een zoon te zullen geven, die de slang den kop vermorselen zou. Hij had hun medegedeeld, hoe Adam en Eva, hoe Henoeh en vele anderen geloofd hadden, dat God Zijn woord vervullen zou en hoe zalig zij in dat geloof geweest waren. Doch Noach was gestorven en zijne zonen waren gestorven en de menschen dachten niet meer aan de beloften Gods of waren daarvoor onverschillig geworden. Ja, zij vergaten God geheel en al en bogen zich voor

de werken Zijner handen. Zij aanbaden de zon, de maan en de sterren en maakten afbeeldingen daarvan en knielden daarvoor neder, alsof die hen gelukkig maken konden. Langzamerhand was slechts in enkele harten de hope op Gods belofte bewaard en welhaast zou ze geheel verdwenen zijn. Nu riep God Abraham en bracht hem naar Kanaän en beloofde hem, dat Hij hem dit land geven zou en hem tot een groot volk maken en uit zijne kinderen den Verlosser der menschen zou doen voortkomen. Telkens weder verscheen God aan Abraham en aan zijne zonen Izak en Jakob en herhaalde Hij hun, wat Hij aan Abraham had beloofd. En God maakte hen tot een groot volk en Hij zorgde er voor, dat Zijne belofte door dat volk niet alleen bewaard werd, maar dat ook anderen door hun woord op den Messias leerden hopen.

Anderen? Ach, ja, daar rondom Israël gingen de heidenen hun eigen weg en zij wandelden naar het goeddunken van hun hart en bogen zich neder voor houten en steenen beelden, het werk hunner eigene handen. Elk op zijne wijze meenden zij het geluk en den vrede voor hun hart gevonden te hebben en dan prezen ze dien weg ook anderen weder aan, maar telkens wachtte hun teleurstelling, want ze konden dien boozen vijand niet overwinnen, die hun hart gebonden hield in de ketenen der zonde en de zonde was het steeds, die hun geluk en hun vrede verstoorde, wanneer ze meenden ze gevonden te hebben. God liet het den menschen toe, dat ze al hunne kracht uitputten om zich en anderen rust voor hunne zielen en onverstoord geluk te geven, opdat zij tot de erkentenis zouden komen, dat zij zichzelf en elkander niet konden redden uit de macht des Boozen en ze hoopvol en geloovig het oog zouden richten op den Zoon der Vrouw, die de slang bestrijden en overwinnen zou.

De groote koning Nebukadnezar stond op en stichtte een

rijk van weelde en pracht, van vreugde en genot en de Heer liet toe, dat hij zich een halve wereld veroverde en een groot rijk stichtte. Toen hij nu straks op het toppunt van zijne macht stond en meende, dat nu eerst de volken recht gelukkig zouden zijn onder zijn bestuur, ach, daar ging hij zichzelf tot een God maken en hij werd hoogmoedig en... krankzinnig, zoodat zijne trouwste vrienden van hem vlogen en hij met de dieren des veld verkeerde. En na zijn dood maakten zijne zonen het nog erger en bespotten den God des hemels en der aarde op hunne feestmaaltijden. Toen verscheen daar, te midden der feestvreugde, eene hand aan den wand en schreef, maar niemand kon dat schrift lezen. Nu werd Daniël geroepen, de profeet van den God van Israël, welken de koning met zijne hovelingen bespot had en hij las: „Uw koninkrijk is van u genomen en het is den Perzen gegeven!”

In dienzelfden nacht werd de koning gedood en Cyrus, de dappere koning der Perzen, stichtte een nieuw wereldrijk en hij maakte Daniël groot en machtig. Zoo zorgde God er voor dat er ook telkens tot de heidenen over Hem gesproken werd. Niet alleen hadden de profeten van Israël zich vaak met de woorden, welke Jehovah hun in den mond legde, tot de heidenen gericht, maar vooral nu, daar Israël om zijne zonden heengevoerd was naar vreemde oevers en onder de heerschappij van vreemde vorsten zuchtte, nu plaatste Hij Daniël en anderen Zijner trouwe knechten dicht bij des konings troon, opdat door heel hun rijk de vermaning klinken zou: „Nee, niet uwe stomme afgoden, geen zon of maan, geen voortreffelijk mensch, hoe hoog hij ook geplaatst zij, kan aan uw hart, o mensch, vrede en geluk geven. Dat kan alleen de Zoon der vrouw, die ik zenden zal tot een licht der Heidenen.”

De Perzen trachtten nu een anderen weg in te slaan, om

rust en geluk aan de menschen te bezorgen. De Babyloniers hadden hun geleerd, dat weelde en genot daartoe niet bijmachte waren; zij zouden nu beproeven hun karakter te veredelen en door deugdzaamheid en goede hoedanigheden den Booze in hun hart te overwinnen. Ach, welhaast zagen ook zij, dat zij zich bedrogen hadden. In plaats van liefde, regeerde het zwaard en de geschiedenis dier koningen was één onafgebroken strijd, totdat eindelijk een andere vorst opstond, een jongeling uit het Westen en de Perzen beoorloogde en sloeg. Zie, dat was de ondergang van het rijk der edelmoedige Perzen: hun koning werd door zijn eigen stadhouder op verraderlijke wijze gedood, toen hij voor den Macedonischen held Alexander vluchtte. Ach, hoe zal de edelmoedigheid des harten een mensch van den Booze redden, als hijzelve zóó weinig macht over het hart bezit, dat hij den broeder laaghartig vermoordt!

Alexander heerschte nu aan het hoofd der Macedoniërs en Grieken. De Grieken waren een volk van wetenschap en kunst. Welnu, de Grieksche wijzen en kunstenaars zouden nu aan de wereld het heil brengen, dat de Babyloniers en Perzen vergeefs getracht hadden te doen. Zij schreven boeken na boeken en vonden de eene wijsheid na de andere. De gansche wereld stond verbaasd over hunne geleerdheid en hunne beeldhouwers en schilders maakten kunstwerken, die ook nog in onzen tijd tot een voorbeeld kunnen gesteld worden. Doch ook aan hen gelukte het niet, een rijk van vrede en liefde te stichten. „'t Zal hier niet beter worden, zoo er niet een zoon der goden onder de menschen komt wonen, om hen te onderwijzen, hoe ze moeten spreken en handelen!” zoo sprak een hunner vermaardste wijzen. En met de kunst ging het al niet veel beter. Een hunner bekwaaamste beeldhouwers vervaardigde een beeld van zijn god

en toen het gereed was en hij het vol zelfvoldoening aanschouwde, boog hij de knieën en aanbad het werk zijner handen. Ziet, zoo dwaas wordt de mensch, wanneer hij zijne wijsheid niet in God zoekt en wanneer hij zich inbeeldt zichzelf en andere gelukkig te kunnen maken langs wegen, die van God afwijken. Welhaast ging het dan ook met de Grieken als met hunne voorgangers. Koning Alexander stierf ten gevolge van zijn dronkenschap en losbandigheid. Zijne veldheeren bestreden elkander ten bloede toe om maar de eerste en de machtigste te zijn en welhaast voerden de Grieken onderling een bloedigen burgerkrijg en riepen ze zelve hunne vijanden in het land.

Deze kwamen en maakten geheel een eind aan de wereldheerschappij der Grieken. Het waren de Romeinen, mannen, zooals men wel eens zegt, van ijzer en staal. Zij wilden overal recht en gerechtigheid laten regeeren en vaak waren de volken blijde, als de Romeinen hen aan zich onderwierpen, omdat zij meenden, dat nu betere tijden zouden aanbreken. Als maar eenmaal recht en gerechtigheid over de gansche aarde heerschte, dan moest van zelve niemand meer eenig kwaad doen en eenig leed geschieden. Ja, 't zou wel een strijd kosten, eer alle volken aan de Romeinen onderworpen waren, doch was dit eenmaal geschied, dan zou overal vrede heerschen, ongestoorde vrede en geluk. Maar lang nog, eer de Romeinen hun scepter over de geheele aarde uitgebreid hadden, toonden zij reeds, dat zij den volkeren, die hen dienden, onrecht voor recht en druk in plaats van geluk brach. Zij toonden, dat zij niet bij machte waren de zonde in hun eigen hart te regeeren, want zij vervielen tot de schandelijkste wandaden, en hoe zouden zij de boosheid in anderen hart overmeesteren.

Augustus, de keizer der Romeinen, heerschte van het

Westen tot het Oosten. Ha, nu zou er eindelijk een tijdperk van vrede aanbreken, nadat zijn volk bijna acht eeuwen door strijd gevoerd had. De tempel van den god des oorlogs was voor de eerste maal gesloten. Ach, daar streeden de Germanen weder in het Westen en . . . neen, 't was alles vergeefs. „De goddeloozen hebben geen vrede!” zegt God en dat onvondend de Romeinen en de volken, die onder hun scepter leefde.

Maar neen, niet naar 't Westen, naar het Oosten willen wij in onze gedachten gaan. Ziet, daar zijn eenige lieden verzameld op het dak hunner woningen en staren naar den sterrenhemel. 't Zijn wijzen en geleerden. Zij zijn gewoon den sterrenhemel te beschouwen en meenen uit den loop der sterren de toekomst te kunnen lezen. Zooveel staat voor hen vast, dat de verschijning van een bijzondere ster aan het lucht-ruim een bode is, welke den menschen zegt, dat er iets gewichtigs op de aarde moet gebeurd zijn. Welnu, thans staat daar een bijzondere ster aan den hemel.

Nog nimmer hebben zij ze aanschouwd. Gewis, deze ster moet gewis de eene of andere groote gebeurtenis aankondigen. Zij zien elkaar vragend aan, doch zij halen de schouders op. Niemand weet, wat de verschijning van deze ster hun aankondigen moet. Zij zullen het onderzoeken. Zij treden in hunne bibliotheken en slaan rol na rol open. Eindelijk hebben zij het gevonden. Een oud ziener, Bileam, heeft voorzegd: „Er zal een ster voortgaan uit Jakob en zal een scepter uit Israël opkomen!” Ja, zij hebben er meer van gehoord en gelezen, hoe er eenmaal in het Joodsche land een Messias zou geboren worden, die niet alleen Zijn volk zalig maken zou, maar op wien ook de heidenen hunne hope stellen konden. Gewis, dat zal, dat moet het zijn! Eindelijk zal die Zoon der goden onder de menschen nederge-

komen zijn, om allen goed en allen gelukkig te maken. Hoe lang reeds hebben zij begeerig naar Zijn komst gewacht! Nu zal hunne hope vervuld worden. „Komt, laat ons gaan en het dien Koning zeggen, dat ook wij Hem gehoorzamen willen; laat ons Hem een geschenk brengen van het beste, dat ons land oplevert, om Hem te toonen, dat we Hem alles geven willen en het erkennen, dat we het alles van Hem ontvangen hebben!”

Ze dalen af in hunne woningen en geven bevel, dat men hunne kameelen zadelde. Ze beladen hunne lastdieren met het kostelijkste, wat hun land oplevert, goud, wierook en mirre en nu trekken ze heen, naar het land der Joden. Na eenigen tijd hebben ze den langen en moeilijken tocht volbracht en waar nu heen? Natuurlijk naar de hoofdstad, waar de koning woont. Daar zal de jonge vorst rusten in een gouden wieg en koningen zullen hem dienen en vorstinnen zullen hem koesteren, zoo meenen zij. Zoo trekken ze dan voort naar Jeruzalem en weldra vragen zij gehoor bij koning Herodes, die door den Romeinschen keizer tot koning over een deel van het Joodsche land verheven is. „Waar is de geboren koning der Joden?” zoo vragen zij hem, want wij hebben zijne ster gezien in het Oosten.” Herodes be-tuigt hun, dat hij het niet weet. In zijn paleis werd geen kind geboren. Toch wil hij de wijzen niet teleurgesteld van zich laten gaan. Want, als zij tot hem spreken van de profetiën zijns volks, welke ook zij gelezen hebben en waarin de komst van den Messias wordt voorspeld, dan herinnert ook hij zich wel iets daarvan. Dan komt er vreeze in zijn hart, want waarlijk, als deze koning werkelijk geboren is, dan zal hij hem straks van den troon stooten en over geheel Juda en Israël regeeren op den troon van zijn vader David. Zie, deze gedachte beangstigt hem en hij vraagt aan de

schriftgeleerden, of deze ook weten, waar de Messias zal geboren worden, waarvan de profeten gesproken hebben. Dezen nu duiden hem Bethlehem aan, als de plaats, waaruit Hij komen zal. Immers de profet Micha heeft gesproken: „Gij, Bethlehem Juda, zijt gij klein om te wezen onder de vorsten van Juda! Uit u zal mij voortkomen, die een heerscher zal zijn in Israël, wiens uitgangen zijn van ouds en van de dagen der eeuwigheid!”

Reis heen naar Bethlehem Juda!” zoo spreekt Herodes tot de wijzen, „daar zult gij den jongen koning vinden, dien gij zoekt!” En nu plooit hij zijn gelaat zoo onschuldig en eenvoudig en welgemeend en hij zegt: „Wilt gij het mij komen mededeelen, waar ge Hem gevonden hebt: dan kan ook ik gaan en Hem aanbidden!” Zij beloven het gaarne, want zij weten niet, welke snoode overleggingen de goddelooze koning gemaakt heeft in zijn hart. Hij, als hij maar eenmaal vernomen heeft, waar zij dien Koning gevonden hebben, dan zal hij Zijne soldaten zenden en Hem vermoorden en al, wat de profeten voorzegd hebben, zal onvervuld blijven en hij, Herodes, zal rustig regeeren over de Joden. Doch Gods gedachten zijn hooger dan de gedachten van den boozen koning en de Heer gedooft niet, dat de boosheid der menschen Zijn werk verstoort.

Nauwlijks hebben de wijzen Jeruzalem verlaten, of ziet, als ze hun oogen opheffen naar den hemel, daar zien ze de eigen ster schitteren aan het luchtruim en ze reist voor hen heen en toont hun den weg, dien ze te gaan hebben. Zóó worden ze in hun geloof gesterkt, dat zij waarlijk Hem begroeten zullen, naar wiens komst, ook de heidenen eeuwenlang uitgezien hebben, die een licht wezen zal tot verlichting der heidenen.

Daár ligt het vreedzame Bethlehem. De engelen zijn reeds

lang weder ten hemel gevaren! De herders zijn teruggekeerd tot hunne schapen! Maar nog zijn daar Jozef en Maria in den stal der vreemdelingen en nog sluimert Hij daar in de kribbe, die als een hulpeloos kind nederkwam. opdat Hij ons, menschen in alles gelijk worden zou, uitgenomen de zonde. En daarboven aan den helderen hemel schittert Zijne ster en blijft staan boven den stal, waarin Hij nederligt. En de wijzen treden binnen, ook al schijnt alles hun te zeggen, dat zij zich vergist hebben, al vinden ze een stal voor een paleis en een kribbe in plaats van een gouden wieg en arme, nederige ouders in stede van een luisterrijken vorstenstoet. Neen, eene stem daarbinnen in hen zegt, dat ze gevonden hebben, wat ze zochten. Dit kindeke is de geboren Koning der Joden, die ook den heidenen vrede en geluk brengen zal. In de blijdschap huns harten knielen zij neder en aanbidden den Koning, die in nederigheid Zijne eere zoekt en door lijden zich den weg tot den troon baant. Wat moet er veel in het hart van Jozef en Maria omgegaan zijn, toen deze vreemdelingen daar geknielend lagen voor de kribbe! Hoe zullen zij zich telkens afgevraagd hebben: „wat zal toch dit kindeke worden?” dit kind, waarvan de engel tot Maria en tot de herders zulke heerlijke dingen gesproken had.

Maar nu, de wijzen zijn opgestaan en ontladen hunne kamelen en bieden den jeugdigen Koning de schatten, welke zij medegevoerd hebben uit hun land. Ja, de profetie wordt vervuld, welke David zingende heeft uitgesproken, als hij zijne harpe stemde tot lof van den Messias: „de heidenen zullen komen en Hem geschenken brengen.”

Met blijdschap in hun hart keeren de wijzen weder en zij haasten zich naar Jeruzalem, om ook koning Herodes deelgenoot te maken van hunne vreugde. En de booze Herodes zag zeker reeds verlangend naar hun komst uit, om zijne

snoode plannen te kunnen volvoeren. Maar de wijzen hebben een veiligen gids; dat hebben ze reeds bij de heenreize ervaren en zij ondervinden het ook nu. De engel des Heeren verschijnt hun in den droom en spreekt tot hen: „Ga niet weer terug naar Jeruzalem, want Herodes zoekt het kindeke Jezus te dooden!” Hij wijst hun een anderen weg naar hun land en dien volgende, komen zij tot de hunnen en verkondigen hun, dat ze Hem aanschouwd hebben, maar wien de gansche menschheid reeds eeuwen heeft uitgezien, den Koning, die vrede op aarde brengen zal.

Herodes wacht vergeefs hun wederkomst en, als hij bemerkt, dat zij hem bedrogen hebben, zendt hij zijne soldaten naar Bethlehem en laat alle kinderkens, welke nog geen twee jaren oud zijn, onbarmhartig ombrengen, opdat hij zeker zij, dat ook de geboren Koning der Joden gedood is. Maar diezelfde God, die de wijzen in den droom deed vermanen, waarschuwde ook Jozef en beval hem met Maria en het kindeke Jezus te vluchten naar Egypte. Zoo deed Jozef en het snoode plan van Herodes, hoe listiglijk en wreed aangelegd, werd verijdeld, doch zijne schuld werd des te grooter en zijn oordeel te zwaarder. Het bloed der onschuldig vermoorden riep tot God om wraak!

Kinderen, „zoo sprak de meester,” we hebben samen het eerste Kerstfeest bijgewoond; we hebben gezien, hoe Joden en Heidenen zich verheugden over de geboorte van hun Heer en Heiland! Doch eerst dan zullen dit feest en alle volgende Kerstfeesten ons oorzaak tot blijdschap geven, wanneer ook wij in dit kindeke onzen eigen Heiland en Verlosser zien! Wanneer we gevoelen, dat we buiten Hem zoo diep rampzalig zijn en slaven van de zonde en van den Booze, maar ons nu ook in Hem zoo onuitsprekelijk gelukkig gevoelen, daar Hij onze schuld en zonde heeft geleden en Zijn bloed

heeft gegeven, om ons te verlossen uit de banden des kwaads! Ziet, dan zullen we ons geheel andere menschen gevoelen: dan gloeit ons hart van wederliefde jegens Hem, die ons zoo liefhad, dat Hij Zijn hemeltrou verliet en hier in eene kribbe neêrlag als een hulpeloos kind, ja, straks aan een kruis hing als de snoodste der misdadigers, opdat Hij ons bevrijden zou van den vloek der zonde. Dan zullen we geen grooter genot kennen, dan Hem toe te behooren, geheel en al en Hem te dienen met al onze kracht. Neen, dan vinden we niet meer in het kwade, maar alleen in het goede onze lust en zooals eenmaal de wijzen aan Zijne kribbe nederknielden en hunne geschenken aan Hem brachten, zoo zullen ook wij voor Hem nederbuigen en tot Hem zeggen: „Heere Jezus! Gij laagt daar in die kribbe neder om mij gelukkig te maken voor tijd en eeuwigheid en Gij hebt daarvoor zelfs Uw bloed gestort en Uw leven gegeven! Ik heb geen goud, maar neem mijne ziel voor U geheel en al en laat al wat ik denken en spreken en doen kan voor U even welbehagelijk zijn als de wierook en de mirre, welke de wijzen uit het Oosten voor Uwe kribbe neêrlegden.”

Ik behoef u niet te zeggen, dat we geluisterd hadden. Maar toen de meester ophield, begonnen we langzamerhand te fluisteren over den boom en al het mooie, dat daaronder lag en er aan hing. Nu, de meester liet ons niet lang wachten. Stuk voor stuk werd van den boom genomen en rondgedeeld: ieder kreeg wat en ik geloof niet, dat er een enkele onder ons was, die niet blijde en verrast was. Toen we allen ons deel hadden, zongen we het lied, dat ik hieronder voor u uitschreef en daarna gingen we naar onze woningen. 't Was daarbuiten erg donker geworden. Maar als ik naar de bewolkte sneeuwlucht keek, was 't mij nog, alsof daar ééne enkele ster door de wolken heenschoot,

de ster der wijzen, en of ze mij den weg wees naar huis.

Jaren zijn voorbijgegaan sedert dien Kerstavond. Ik heb een heel eind van den levensweg afgelegd in dien tijd. Ook daar kon 't vaak donker, erg donker zijn. Maar nimmer heb ik de ster zien verbleeken en nimmer hebben de wolken haar kunnen overdekken, de ster, die de wijzen naar Jezus bracht en die er ook mij brengen wilde. Kinderen, moogt gij allen altijd den weg gaan, welken zij u wijst, dan reist ge veilig!

Ze flonkert aan uw hemel, kinderen!

De Zone Gods, een kind voor mij,
 Een arm en hulp'loos kind!
 Mijn ziel, ga niet dien stal voorbij!
 Voel, hoe u Jezus mint!
 Neen, werp u aan Zijn kribbe neêr
 En spreek: Mijn Heer zijt gij!
 Ik leef voortaan mijzelv' niet meer,
 Uw liefde leeft in mij!
 Vernieuw mijn hart, beheersch mijn zin
 En heilig al mijn kracht!
 Als goud en reukwerk worde Uw min
 Mijn al te dank gebracht!

GUIDO DE BRES

en

DE NEDERLANDSCHE GELOOFSBELIJDENIS

door

J. VERHAGEN Jr